

benhavn, at Kjøbenhavn vistnok har alle sine fattige Sindsfyge forsørgede ved Optagelse i dens Anstalter, hvilket ikke gjælder om det øvrige Land. For det øvrige Land gjælder det, at det kun faar den mindre Del af sine Sindsfyge forsynet ved Optagelse i Sindsfygeanstalterne, men de Andre maa det forsørge saa godt, som det kan, og tildels med ikke ubetydelige Ulemper. I den Henseende er der altsaa et Moment, der maa tages i Betragtning, naar man vil sammenholde Stillingen i Kjøbenhavn med det øvrige Land. Skulde der være Lighed, maatte man inddrage med under Betragtningen, hvad Kommunerne udenfor Kjøbenhavn anvender paa Sindsfyge for Forpleining paa andre Maader end ved Anbringelse i Sindsfygeanstalter. Der er nemlig saadanne kommunale Anstalter, som fremhævet af en tidligere æret Taler; hvad disse angaar, tror jeg, at man maa opfatte Forholdet saaledes, at det for Fremtiden nærmest vil komme til at staa som et økonomisk Spørgsmaal for vedkommende Kommuner selv, om de ville opretholde disse Anstalter eller ikke, dog ikke blot som økonomisk Spørgsmaal, thi de have naturligvis Lov til at tage det humane Hensyn ligesaa vel som Kjøbenhavn, men som et Anliggende, der er overladt til deres egen Overveelse. — Med Hensyn til en Del af disse Anstalter vil vistnok Forholdet blive det, at Kommunerne kunne faae deres Sindsfyge behandlet og underholdt billigere i disse Anstalter, end de ville faae ved at indsætte dem i Statsanstalterne. Paa disse Steder altsaa, hvor de fremtræde som en mere økonomisk Forholdsregel for Kommunerne, end det vilde være at afgive deres Sindsfyge til Statens Anstalter, der ville disse kommunale Anstalter vist ogsaa nok blive ved at bestaa i Fremtiden ligesom hidtil; derimod kan det nok være, at denne Lov vil faae den Virkning, at derjom der eksisterer saadanne Anstalter, som ikke frembyde denne Fordel for Kommunerne, men som koste Kommunerne mere, end det vil koste dem at sætte deres Sindsfyge ind i Statens Anstalter, ville maasse disse Anstalter forvinde.

Ordføreren (Hørup): Jeg har med megen Interesse hørt de grundige og udførlige Foredrag, som de ærede Medlemmer fra Kjøbenhavn have holdt igaar og idag angaaende denne Sag, men jeg har, det maa jeg tilstaa, spurgt mig selv om, hvad jeg altid kommer til at spørge mig selv om lige overfor udførlige Foredrag: Hvad er den praktiske Mening dermed, hvor kommer dette fra, hvilken Bestemmelse har dette i Verden? Og der maa jeg tilstaa, at det ikke er mig

klart, hvad de ærede Medlemmer have havt for Dø. Hvis det ærede Medlem for Kjøbenhavns (de Balgkreds (C. Hage) derfor skulde komme til i en kort Bemærkning at sige til mig, ligesom han sagde til den høitærede Justitsminister, at jeg ikke har forstaaet et Ord af, hvad han har ment, saa har jeg forvaret mig paa Forhaand, men jeg vil ikke undre mig, hvis det skulde blive Tilfældet. Jeg har nogen Grund til overfor det ærede Medlem at tage denne Forvaring, da det har været mig, der har været om end den usynlige Anledning til, at det ærede Medlem har beriget os med endel af de Bemærkninger, vi hørte idag. Det Spørgsmaal, om det stemmer med Sagens Natur eller ikke, at de Sindsfyge blive behandlede paa den ene eller den anden Maade, enten under Staten eller under Kommunen, kunde det ærede Medlem, tror jeg, have undgaaet at reise overfor mig; hvis han havde læst Betænkningen i sin Helhed og ikke havde nøjedes med at læse de sidste Parer af første Stykke, hvor der staar de Ord om, at det stemmer med Sagens Natur, thi i den foregaaende Udvikling er netop fremhævet, at med "Sagens Natur" er Tanken den, at det er Rigsdagen, der bevilger Penge, og Staten, der bestyrer de Penge, som ere komne ind paa denne Maade. Det er det, som er kaldt "Sagens Natur". Ganske vist, rent filosofisk tror jeg, at det ærede Medlem har Ret; ad Filosofiens Vej vil det ikke være let at drage en almengyldig Grændse mellem, hvad der skal høre under Kommunen, og hvad der tilhører Staten, men jeg tror, at der er visse Kriterier, man paa dette Punkt maa rette sig efter, og der har jeg altid ment, at det var Hovedsagen, at Udgifter, Ydelser og Administration følges ad. Men jeg vil ogsaa lægge Bøgen paa, at der maa være en vis Ensartethed og Konsekvents i disse Forhold, og nu kan det ikke negtes, at vi vilde faae et meget besynderligt Forhold netop her og navnlig Forhold, som, hvis vi skulde opfatte det fra kommunal Side, aldeles ikke vilde være kommunale Forhold. Det kan ikke overses, hvad jeg allerede har havt Leilighed til at fremhæve, at det kommunale Forhold lige overfor Sindsfygeanstalterne aldeles ikke oprindeligt er kommunalt, det er provindsielt, ligesom det historisk hænger saaledes sammen, at det var Provindsialstænderne, som fra første Færd gav Anledning til, at Forholdet blev lagt, som det ligger. Det er den historiske Grund til, at det er b evet ved at være, som det er nu i Kommunerne. At dette ikke er den naturlige Ordning, fremgaar ogsaa af, at det ærede Medlem ikke havde auden Udvej end at sige, at